

IV SVJETSKI PSIHIJATRIJSKI KONGRES

Madrid, 5 — 11. septembra 1966.

Nagli razvitak većine stručnih disciplina u čitavom svijetu u zadnjih dvadesetak godina iznio je i psihijatriju na istureno mjesto u suvremenim naučnim strujanjima medicine i srodnih struka. U psihijatriji se javlja sve više specifičnih problema i njene se granice neprestano šire, što opravdava da se ta naučna disciplina smatra jednom od glavnih medicinskih grana. Zadatak je psihijatrije, a medicinske nauke u cijelosti, da otkriva nove dijagnostičke metode i priprema nove mogućnosti liječenja. Psihijatrija se razvija veoma intenzivno, u uskoj suradnji s nizom ostalih graničnih i interesnih stručnih područja. Razumljiva je stoga pojava i potreba da se psihijatri redovito sastaju u svojim stručnim društvima (jednom mjesečno je sastanak neuropsihijatrijske sekcije Zbora liječnika Hrvatske — opaska referenta). Na tim se skupovima govori o novim dostignućima, izmjenjuju se iskustva, o tome piše i stručna literatura. Takvi su sastanci povremeno i šireg obujma, kao npr. međurepublički sastanci ili čak nacionalni, kao napr. sastanak i kongres Udruženja neuropsihijatara Jugoslavije 1964. u Ohridu. Na tim skupovima iznose se referati o vlastitom istraživanju, prikazuju slučajevi bolesti, objavljuju rezultati novih metoda liječenja. Obično se na većim, periodičkim skupovima postavljaju i stručno-naučni programi koji se obrađuju u određenim grupama stručnjaka a onda se o rezultatima rada referira na slijedećem sastanku.

Odavno se pokazalo nepobitnim da je nauka stvar svih ljudi na svijetu i da je naučni napredak u svakoj zemlji moguć samo ako se izmjenjuju i koriste nova dostignuća učenjaka i drugih zemalja. Za to je očit i poučan primjer suradnja jugoslavenskih i austrijskih medicinskih stručnjaka u vezi s optužbom krpelja zajedničkih šumskih područja, kojeg se optužilo da prenosi virus jedne vrste meningoencefalitisa kod čovjeka, a koji bi mogao uzrokovati, možda, i multiplu sklerozu. Bez udruženog napora stručnih radnika danas je jedva moguće zamisliti rješenje ikojeg većeg naučnog problema kakvih je znanost još prepuna, a tako je i sa psihijatrijskom naukom.

Naučni skup stručnjaka jedne struke i njenih graničnih područja predstavlja i ogledalo u kojem vidimo domet i rezultate rada njenih stručnjaka. Takav sastanak ima izvanredno vrijedan značaj za naše znanje o napredovanju naučne misli u zemlji i u svijetu. Dok se još prije desetak godina broj učesnika na takvim skupovima brojao stotinama, taj se broj posljednjih godina ubrzano penje. Sastanci i simpoziji prerastaju iz okvira internacionalnih skupova u svjetske kongrese. Postao je običaj da se veći međunarodni kongresi priređuju svake četvrte do pete godine. Tako je I internacionalni kongres za psihijatriju — posvećen općim pitanjima — održan 1951. u Parizu a slijedeći 1956. u Zürichu. Kongres je imao jednu jedinu glavnu temu a ta je bila »Stanje našeg današnjeg znanja o grupi šizifrenije«. Već slijedeći skup 1961. u Montrealu

u Kanadi ima naziv svjetskog kongresa. Zadatak mu je bio da još više zbliži teoretske i praktične radnike iz cijelog svijeta koji se bave psihijatrijom i da približi brojna znanstvena granična područja koja gravitiraju psihijatriji. No to je samo djelomično uspjelo, čemu je pridonijela velika geografska udaljenost Kanade. Naime, sastanku je prisustvovalo malo Evropljana, što je utjecalo i na duh rada tog kongresa; ne treba smetnuti s uma da je Evropa, i to pretežno njen centralni dio, domovina psihijatrijske nauke uopće. Na kongresu se raspravljalo o fenomenologiji, eksperimentalnoj psihijatriji, duševnim bolestima, atipičnim endogenim psihozama, pseudoneurotskoj shizofreniji, medicinskoj psihologiji, mentalnoj retardaciji, dječjoj i familijarnoj psihijatriji — uz druge još brojne teme.

IV svjetski psihijatrijski kongres održan je u Madridu, od 5. do 11. septembra 1966. Kongres je okupio preko pet hiljada učesnika iz 45 zemalja. Kongres je otpočeo rad svečanom ceremonijom otvaranja. Program se provodio u plenarynim sekcijama, simpozijima, diskusijama i brojnim slobodnim saopćenjima te referatima u vezi s određenom temom. Rad se odvijao u čitavom nizu dvorana gdje su radne grupe radile dopodne i popodne. Kongres je obilovao velikim brojem predavanja tako da pojedinac nije mogao pratiti sva izlaganja. Samo u nekoliko većih sala vršeno je istovremeno prevodenje na službene jezike kongresa — španjolski, engleski, francuski i njemački. Kako je na kongresu pročitano više stotina referata, razumije se da nije moguće niti spomenuti sve radove koji su iznošeni, pa ni čitave teme tog glomaznog radnog programa. Stoga se za prikaz kongresa moguće samo osvrnuti na opći okvir rada kao i iznijeti neka zapažanja. Kongres je morao obrađivati čitav niz problema, pa i takvih čija se tema provlači malone kroz sve sastanke takve vrsti, kao npr. organizacija psihijatrijskog rada, dokumentacija, uniformnost evidentiranja itd. Znatan broj referata obrađivao je područje novih iskustava u liječenju duševnih bolesti i ta su predavanja bila više posjećivana. Isto se tako okupljao veći broj slušalaca oko predavanja psihoterapeutskih tema koje svojom aktuelnošću uvijek pobuđuju velik interes. Razumije se da su dobro poznati stručnjaci i ovdje bili najradije slušani. Organizacijska shema kongresa bila je adekvatna klasičnoj formi već ustaljenog načina referiranja s određenim vremenom za referenta i diskutanta; takav je način podesan za manje skupove no ne i za tako velike kongrese s difuznim radnim mjestima, gdje pojedinac, makar to i želio, ne može prisustvovati svim predavanjima. Kako kasniji tekstovi pisanog izdanja mogu samo dijelom i na posve drugčiji način namjerno neposredno izgovorenu riječ, neki su slušači na kongresu koristili džepne magnetofone velike osjetljivosti kojima su skupljali direktno iznošene referate.

Opću pažnju i interes pobudila su izlaganja M. Bleulera, Lopez Ibora, Minkowskog, Camerona, Langena i nekih drugih. Njihovi su prilozi bili i najvredniji. Čini mi se mogućim, a i za karakter ovog časopisa realnim, da ukazem na neke najvažnije teme nesumnjive naučne i praktične vrijednosti koje su bile obrađene na ovom kongresu:

- Prognoza neuroza i psihoza u dječjoj dobi;
- Biokemija i psihijatrija;
- Koordinacija psihijatrije i psihologije;
- Psihijatrijska genetika;

- Koncept psihijatrije Istoka i Zapada;
- Psihijatrija i društvo;
- Sociopsihološki aspekti omladine;
- Kratka psihoterapija;
- Forenzična psihijatrija;
- Alkoholizam;
- Dječja psihijatrija;
- Konstitucionalni i nasljedni faktori;
- Klinička psihijatrija.

O tim su temama predavači govorili iz različitih aspekata, a o nekim problemima iz raznih pozicija, rijetko oprečnih. Iako su referati bili koncentrirani oko osnovnih tema, materija je ponegdje bila nesistematski iznošena, što je djelovalo nepovezano sa cjelinom. Organizacija kongresa bila je dobro provedena, ako se uzmu u obzir sve poteškoće koje se mogu javiti na skupu takvih razmjera, s nekoliko hiljada ljudi koji su se sastali samo na tjedan dana, a koji su došli s najrazličitijih strana svijeta da usklade jezike i narječja a usto i svoje stavove, često veoma različite. Izmjena ličnih, međusobnih iskustava bilo je vrlo malo. Prerano je da se daje ocjena kongresa u cijelosti. Buduće će vrijeme pokazati da li je i koliko je taj psihijatrijski kongres uspio da riješi postavljene zadatke prošlog kongresa, kao i da pokaže rezultate i otkrića, te ukaže na smjernice naučnom radu budućnosti. Stoga je i sve ovdje rečeno samo utisak iz svježeg zapažanja u neposrednom učešću na kongresu. Kongres je završio rad svečanom sjednicom koja je zaokružila sva pozitivna strujanja koja su proticala objektivnim težnjama i nastojanjima da se međunarodna suradnja na naučnom području psihijatrije što bolje i uspješnije uklopi u cjelinu plodne suradnje.

Za čitaoce će možda biti od interesa da je kongresu prisustvovalo dvadesetak Jugoslavena, a među njima i dvojica psihijatara stručnjaka jugoslaven-ske defektologije: S. BETLHEIM i B. PRAŽIĆ. S. BETLHEIM govorio je »O kratkoj psihoterapiji« a B. PRAŽIĆ održao je predavanje »O alkoholnim psihozama«.

B. Pražić